

Pugnabat ergo cum innocentia. malicia cum simplicitate calliditas. cum infirmitate potentia et crudelitas. Sed isto bello innocentia maliciam vicit. astutiam simplicitas fregit. potentiam infirmitas superauit. Istud triplex bellum adhuc quotidie geritur. Eccēs nūq. Veni me ad alia et vidi calumnias que sub celo geruntur. ecce quomodo impugnat astutia simplicitatem. et lacrimas innocentia. ecce quomodo impugnat malicia innocentia. nec posse resistere eorum violentie. ecce quomodo impugnat potentia infirmitatem.

De sancto Thoma Cantuariensi.
Sermo primus.

Pro iusticia ago
morizare pro anima tua. et vsq. ad mortem certa pro iusticia. **Ecd. iij.** Pugil fidelis et miles strenuus in sua pugna debet habere tria. scz causam legitimam. intentionem rectam. et finalem perseuerantiam. Ab his tribus beatus thomas in sua passione commendatur. **Primo** a legitima causa cui dicitur. **Pro iusticia** agonizare. Describit autem iusticia q. firmitas reddens unicuique ius suum. s. deo obedientiam. superiori reuerentiam. pari concordiam. inferiori disciplinam. inimicis patientiam. miseris et afflictis compassionem operosam. et sibi sanctimoniam. **Pro tali iusticia** sanctus thomas pugnavit. Dedit enim primo deo obedientiam. qz maluit obedire deo q. regi. patri deum. et ideo regis iram contra se provocavit. **Actu. vi.** Obedire oportet deo magis q. hominibus. **Secundo** dedit superiori reuerentiam. i. summo pontifici. Nam cum quadam vice a rege artatus voto eius annuiss. ab altari postmodum se suspendit. donec per summum pontificem esset restitutus. **Ecd. x.** In medio fratrum rector illos in honore. **Tercio** dedit pari concordiam. Unde dicit de eo q. saluo semper rigore sub decencia vestitus et apparatu vtriusq. concordabat

moribus singulorum. **Roma. xij.** Si fieri potest quod in vobis est cum omnibus hominibus pacem habentes. **Quarto** dedit subditis disciplinam. Unde dicit de eo Sapia qua preditus erat in ecclesia malignorum prohibebat insultus. **Proverb. xxix.** Smurcia colligata est in corde pueri. et virga discipline fugabit eam. **Quinto** dedit inimicis patientiam. qz in exilio positus pro rege ac regno Anglie semper orauit. et suis occisoribus nullum impatientem verbum dixit. **Luce. xxi.** In patientia vestra possidebitis animas vestras. **Sexto** dedit miseris compassionem operosam. qz quotidie. xij. pauperum pedes curuatis genibus abluere. ac post refectorem cuiuslibet quatuor argenteos pro eorum vltimo sustentandis erogavit. **Septimo** habuit in se sanctimoniam. qz virginitatem seruauit. et carnem suam ieiuniis et cilicio maceravit. **Debre. xij.** Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam etc. Et qz sic iusticiam seruabat potest dicere cum **Job. xxix.** Iusticia indutus sum et ve suum me sicut vestimento. Ille qui indutus est ab omni parte est tectus. sic beatus thomas iusticia fuit indutus a dextris qz ipsam defendit in apice pontificalis dignitatis. a sinistris. qz ipsam defendit in exilio relegatus. ante se qz ea que sui predecessores in preiudicium ecclesie precesserant ipse noluit confirmare. post se. quia in his que peribat rex assentire noluit videns imminere futurum periculum animarum.

Secundo commendatur ab intentione recta cum dicitur. pro anima tua. Vult ei sunt qui pugnant pro substantia sua. et pro pelle sua. et gloria sua. sed pauci pro anima sua. cum tamen ibi magna pugna requiratur. **Mat. iij.** Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud etc. Et ponit ibi triplex vocabulum violentiam designans. scz vim. et violenti. rapiunt illud. ad designandum quod tales triplicem vim debent inferre. scz rationi intellectum capriundo. **ij. Corint. x.**

In captiuitatem redigētes intellectum voluntari ipsam a suis p̄cupiscētijs auertendo **Eccā. xviij.** Post p̄cupiscētijs tuas non eas rē. Et opariue opa fortia aggrediendo **Prover. vlt.** Vanum suū milit ad forma **Uel** potest dici q̄ ponitur ibi illud triplex vocabulum. ad innuēdū q̄ qui vult habere fortissimū celi casti d̄ habere audacem animū ne sit formidolosus. strenuū conatum. ne sit ociosus tolerantiam cōtra quodlibet aduersum ne sit deliciosus. **Ista tria genera hominem de bello di ejciūt vt habet Deute. xx.** Quis est homo formidolosus r̄ corde pauido. ecce formidolosi. Quis est homo qui edificauit domum nouam rē. ecce ociosi qui volunt in domo quiescere r̄ non ire ad laborem. Quis est hō qui desponsauit uxorem rē. ecce deliciofi qui delicijs volunt vacare. Sed beatus thomas habuit audacem animū. q̄ p̄tra regē causam ecclie audacter defendit. Strenuū conatum. q̄ anteq̄ veller cedere in exilium se mitti p̄misit. Tolerantiā p̄tra q̄dlibet aduersum q̄ mortem sustinuit. **Tercio cōmendat a finali p̄seuerantia cum dicitur. vsq̄ ad mortem certa pro iusticia. Vere vsq̄ ad mortē p̄ iusticia pugnauit q̄ p̄ ip̄a d̄fendenda quadruplex martyrium sustinuit.** **Primū** fuit in rez ablatione. q̄ fuit oib̄ rebus ecclie spoliatus. Et q̄uis sancti viri ablatōnem rez libenter sustineant dolent tamen inq̄tū erant sustentamentuz pauper̄. r̄ inq̄tum vidēt ea p̄sumi vsib̄ impioz. **Ista** autem talis patiētia q̄dā martiriū est. **Greg.** Sine ferro martyres esse possumus si patientiam veraciter in aio custodimus. **Secundū** fuit in suozū p̄pinq̄oz p̄secutōne q̄d magnū dolorē r̄ p̄passionem generauit sibi. **Grego.** Qui dolorem exhibet in aliena necessitate crucem portat in mente. **Terciū** fuit in eriliq̄ relegatōne q̄ a patria sua fuit expulsus. r̄ p̄ diuersas p̄uicias exul effectus. **Fuit**

em̄ de numero eoz̄ d̄ quib̄ dicit **Hebre. x.** Circuierūt i meloris r̄ pellibus caprimis egentes angustia afflicti quib̄ nō erat dignus mūdus. Ipse em̄ circuuit. q̄ p̄ diuersas patrias r̄ terras p̄ginnat? fuit r̄ in pellib̄ caprimis. q̄ ciliuz̄ deferebat **Fuit** egens. q̄ omnib̄ bonis spoliatus. r̄ angustia p̄pter p̄passiones afflictoz̄ afflictoz̄ p̄pter p̄ditionem inimicoz̄. Et q̄ mundus eo dignus nō fuit. ad deus d̄ mūdo ipsum abstulit. **Isaie. lviij.** A facie malicie collectus est iustus. **Quartū** fuit in sua occasione. q̄ eius cerebz̄ sparserūt r̄ eum crudeliter occiderunt. fuit enim de numero illoz̄ de quib̄ dicitur **Hebre. x.** In occasione gladij mortui sunt. **Psal.** Gladium euaginauerunt peccatores rē. Sed certe gladius eoz̄ intrauit in corda ipsoz̄. q̄ alij digitos diserpentes. alij fame defluentes. alij paralisi dissoluti. alij amētes effecti miserabiliter mortui sunt

De eodem. Sermo. ij.

Iustus iustificet adhuc. sanctus sanctificet adhuc. **Apoca. xxiij.** Beatus thomas licet in vita sua fuerit r̄ iustus r̄ sanctus. in passiōe tamē sua fuit magis iustus r̄ sanctus ostensus. et hoc p̄pter septem p̄ditōes que in passiōe sua repiunt. **Primo** nāq̄ fuit passus in loco scō. i. in ecclia ad innuendum q̄ ipse eccliam p̄secrabat. r̄ ecclia ipsum magnū r̄ sanctum ostendebat locus. **Siquidem** aliquādo sanctificat locatum sicut tēplū sanctificat aux̄. vnde **mathe. xxiij.** Quid maius est aut aux̄ aut templum q̄ sanctificat aux̄. **Aliq̄** vero locatum sanctificat locum. sicut corpus xp̄i r̄ relique sanctorū que sanctificant locum in quo recōdunt. **Aliquādo** vō locus sanctificat locatum r̄ econuerso. Sicut patet in archa que tabulas sanctiores ostendebat. r̄ tabule archam sanctiorem reddebant. **In** hoc igit q̄ thomas passus est in ecclia ipse ecclesiam ipsam sanctiores reddidit.

et ecclesia ipsum sanctiorem ostendit.

Secundo passus est in officio sancto. ad innuendū qd de laude vie trāfibat ad laudem patre ubi omnia que sunt in homie pueruntur ad laudem. Nam visus allec tus dei ammirabili visione clamat et ait. **Psalm.** xv. Valde ammirabilis es dñer facies tua plena est gratia. **O**doratus affectus tam mirabili odore dicit **Can.** i. **T**rahe me post te. curremus in odore vng uentor tuor. **A**uditus recreatus angeli ca iubilatione dicit **Can.** v. **S**onet vox tu a in auribz meis. **O**s dulcoratū laude dei dicit **ps.** **R**epletur os meū laude. **M**anus iocunditate xpi tactu et amplexu nōne dicunt **Psalm.** **O**mnēs gentes plau dite mamibz. **T**ercio passus est in mem bro sancto. i. in capite sacro oleo deliburo. **E**st aut quadruplex caput. **P**rimum est supsubstantialia. scz deus. **I**stud non erat in beato thoma lesū sed diligenter pser uatum. nam instar serpentis corpus erpo suit et caput pseruauit. **S**ecundū est rati onale qd est ipsa mens siue superior pars rationis. **I**stud similiter nō erat lesū p aliquā impatientiā siue murmuratōnem. **U**nde dicitur de martiribz. **N**ō murmur resonat. non querimonia. **T**ercium est spūale. scz ipse prelatus qui est caput eccie et q̄tum ad hoc psecutoribz restitit. et cor pus ecclesie defendit. **C**olo. i. **A**dimpleo ea que desunt passionibz xpi in carne mea p corpe eius qd est ecclesia. **Q**uartū est corpale. et istud feriendū erposuit et ca put xpm in se pseruauit. **S**icut opponit quis brachium vt ab ictibz caput custo diat. **Q**uarto passus est in tpe sancto. scz in tempe dñice natiuitatis. ad innuendū qd sicut christus natus erat in ternis sic ip se nascebat in celis. **A**nima em̄ sancta mo do p̄cipit per bona pposita. parit autē per bona opera. nutrit vero per dei verba. **H**oc autem hic facit gementdo. tunc aut facit gaudendo. **A**poca. xij. **M**ulier amicta so

le. **T**unc anima est amicta sole quādo sequit christi puerfationem. **T**unc habet co ronam duodecim stellaz qñ seruat doctri nam. xij. apostolor. **T**unc habet lunā sub pedibz qñ habet terrena sub affectibz. **C**la mat autem qñ parit. qz in presenti seculo ingemiscit. **T**andē raptus est filius eius ad thronū dei. qz post generatōem que fit cum dolore in mundo generant filij eius cum honore in celo. **Q**uinto passus est p causa sancta. qz p liberalitate ecclesie de fendenda. **I**n veteri lege nulla erat liber tas sed seruitus. **L**icer em̄ haberent liber patrem scz deum habebant tñ ancillā ma trem scz synagogam. **P**arrus aut sequit ventrem et ventris p̄ditiōem quantum ad libertatem et seruitutem. **E**rant tñ ibi qui dam totaliter serui qui. scz habebant ancil lam matrem scz synagogam. et seruū pa trem scz dyabolum. **J**ohan. viij. **G**los ex patre dyabolo estis. **I**n noua aut lege est libertas. qz nascimur ex libero p̄e scz deo et libera matre scz ecclesia. **G**ala. iij. **N**ō sumus ancille filij sed libere. **S**unt tamē et ibi quidā serui qui vident esse filij dei et ecclesie per fidem. et sunt filij dyaboli per opationē. **J**ohan. viij. **D**is qui facit pec catum seruus est peccati. **C**hristus ḡ nos seruos redemit. i. **C**or. vii. **P**recio emp ti estis. **R**edemptos manumisit. i. extra p̄tatem dyaboli posuit. **J**ohan. viij. **S**i fi lius vos liberauerit vere liberi eritis. **L**ibe ros in filios adoptauit. **R**oma. viij. **N**ō enim accepistis spūm seruitutis. **E**t de hoc cyrographum fecit. **I**sae. xlix. **E**cce in manibus meis descripsi te. **T**alem igitur libertatem **T**homas defendit. et ideo martirum passus fuit. **S**exto passus est inter manus sanctas scz inter monachos. **C**orpus christi postq̄ patri immolatum fuit a nullo pphano fuit contractum. sed a viris sanctis fuit a cruce depositum et se pultum. **C**orpus aut sancti **T**home fuit spū sancti. margarita dei. et hostia christi. e. j.

Isti autem persecutores fuerunt canes. id est non debuerunt tangere organum spiritus sancti. et quia erant porci non debuerunt calcare margaritam dei. *Matth. vii.* Nolite sanctum dare canibus etc. et quia persecutores erant prophetam ideo non debuerunt tractare hostiam christi. Corpus ergo beati thome a ministris dei tantum tangi debuit postquam tanquam sacra hostia immolatum fuit. Nam et in veteri lege hostia deo immolata non tangebatur nisi manibus sacerdotum. Septimo erat approbatus ab angelis sanctis. nam sicut dicitur dum requiem eternam diceretur audite sunt voces angelorum dicentium *Letabitur iustus etc.* Et hoc fecerunt angeli propter dubium tollendum. Cum enim non fuerit passus ab infidelibus nec propter fidem sed a christianis et pro iusticia. voluerunt angeli ostendere hunc esse martyrem propter simile officium. quia officium angeli est ecclesiam defendere et custodire. *Isaie. lxi.* Super muros tuos iherusalem constitui custodem etc. *Doctores* autem eiusdem officii et artis honorem sibi impendunt propter privilegium. angeli ei sunt virgines per naturam. et thomas fuit ergo per gratiam. et ideo tanquam sibi simile privilegium spiritus ipsi honorem per laudem divina *Ecclesiasticum. xiiij.* De animal diligit sibi simile. *De eodem Sermo. iij.*

Qui mihi ministrat me sequatur etc. *Iohannis. xij.* Beatus thomas habuit quatuor magna preconia.

Primo namque habuit prelationem dignam. quia fuit dei minister. unde dicitur. Qui mihi ministrat etc. Ad bonum autem ministeria requiruntur. scilicet mundicia. fidelitas et prudentia. Nemo enim vult ministerium immundum vel infidelem seu fatuum. de primo *Psalmus.* Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. de alijs duobus *Luci. xij.* Quis putas est fidelis dispensator et prudens etc. Beatus ergo thomas fuit minister dei et propter mundiciam quia integram castitatem servauit. et propter sapientiam quia iura ecclesie

sapienter defendit. et propter fidelitatem quia de rebus que sibi promissae sibi fideliter deseruiuit. scilicet de corpore per macerationem. de anima per sinceram dilectionem. et de rebus per liberam distributionem. Secundo habuit passionem christo similem et acceptam. id est subditur me sequatur. In passione quidem christi multa commendabilia fuerunt. Primum est liberavoluntas. *Isa. liij.* Oblatus est quia ipse voluit. Similiter et thomas voluntarie passus fuit. unde cum monachi fores ecclesie clauderent beatus thomas eas reserans dixit. Non est ecclesia ut castus custodienda et sic occisoribus obuiavit. Secundum est immensa caritas que tanta fuit in christo quod solus mori voluit et ceteros illesos servari precepit dicens. Si ergo me queritis. simite hos abire. similiter et thomas dixit. si caput meum queritis precipio et pro dei ne cuius clericus vel laicus noceatis. Tercium est magna utilitas. quia christus passus est pro iusticia ecclesie acquirenda. *Psalmus.* Annuntiaui iusticiam tuam in ecclesia magna. similiter et thomas passus est pro iusticia ecclesie defendenda. Quartum est deuotionis sinceritas qua christus tam plenus fuit quod inter vulnera patris se recommendauit dicens. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. similiter et sanctus thomas dum occideretur dixit. deo et beate marie et omnibus sanctis et beato diomifio causam ecclesie et me ipsum commendo. Quintum est constantie firmitas. tam constantis enim fuit christus quod non cessit propter iniurias verborum nec propter supplicia tormentorum. similiter et thomas multas recepit contumelias. cum ei dicerent. Capite furem. suspendite latronem et perditorem. Multas iniurias in rebus proprijs. quia fuit omnino spoliatus. Et multa supplicia in tormentis. quia fuit in omnibus membris punitus et excerebratus. sed tamen in nullo rotuit commoueri. Tercio habuit vitam sanctam. et hoc notatur cum dicitur. Si quis mihi ministrat me se. etc.

De Sancto

Siluestro

Ipse enim se totum ministravit deo. q. se totum divinis obsequijs macipavit. Et sicut in passione. sic et in vita se xpo pfor-
mauit. Christus namq. habuit humilitatem que maxime apparuit in pedum ablatione. Communitatem. que apparuit in benigna conuersatione. Baruch. iij. cap. Post hoc in terris visus est et cum hominibus conuersatus est. Asperitatem que apparuit in aduersorum persequione. Psal. Propter verba labiorum tuorum ego custodivi vias duras. Similiter et beatus thomas tantam habuit humilitatem. q. singulis diebus pedes pauperum tredecim abluibat. et quatuor argenteos cuilibet tribuebat. Tantam habuit etiam punitatem q. saluo honestatis honore se omnibus pformabat. Seneca Id agamus ut meliorem vitam sequamur q. vulgus non ut contrariam. alioquin quos emendare volumus fugamus a nobis et auerimus. Tantam habuit asperitatem. q. ieiunijs corpus suum macerabat. et cilicio membra sua domabat. ad Galathas. v. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscentijs. Quatro nunc habet claritatem eternam. cum dicitur. Ubi ego sum illic et minister meus erit. Circa quod notandum q. christus est in dextera patris. Martini ultimo Seder a dextris dei. Est in gloria patris Philppens. ij. Dominus ihesus christus in gloria est dei patris. Est in lumine patris. j. ad Thimotheu. vj. Lucem habitat inaccessibilem. Est in throno patris. Apocalipsis. j. Sicut et ego vici et sedi cum patre meo in throno eius. Beatus ergo thomas est in dextera dei. quia recepit omnium beatorum affluentiam. Psal. Delectationes in dextera tua vsq. in fine. Est in lumine dei. quia habet visionem apertam pa. ad Corinth. iij. Videmus nunc per speculum in enigmate. tunc autem facie ad faciem Est in throno dei. quia habet regi-

am dignitatem. Prover. vlt. Nobilis in portis vir eius cum sedent cum senatoribus tere. Est in gloria dei. q. habet omnium bonorum securitatem et eternitatem Aug. in li. pfectionum. Ipse erit finis desideriorum nostrorum qui sine fine videbitur. sine fastidio amabitur. sine fangarone laudabitur.

De sancto Siluestro papa.
Sermo primus.

A Deo est omnis medela. et a rege accipies donatorem. Eccl. xxxvij. Constantinus imperator cum lepra esset pfectus a siluestro est curatus et curanti non fuit ingratus. In verbis premissis primo ponit eius miraculo-
sa curatio cum dicitur. A deo est omnis medela. Secundo pstantini grata recognitio cum dicitur. A rege accipies donatorem. Circa primum notandum q. pstantinus curatus est per siluestri pervirutem baptismi. Circa quem baptismum quatuor psonae pferant. s. apostoli. pstantinus. silvester et christus. Et pre apostolorum fuit incriminata materia et figura. Unde dixerunt pstantino in visu apparentes. q. horuisti effusionem sanguinis innocentis silvester ostendit tibi piscinam. ecce materia. i. qua immersus tercio curaberis ab omni lepra morbo. ecce figura Materia enim baptismi est aqua que fuit sanctificata tactu officii carnis cum in iordane descendit. virtute iustitudois cum dixit Johan. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spu sancto. Aqua regeneratio omnis que de latere emanavit. et benedictio-
nis sacerdotis. Aug. Accedit verbum ad elementum et fit sacramentum. Trina autem immersio fit ad designandum triuam xpi sepulturam. et q. a trinitate habet efficaciam. et q. tripliciter remittit culpam. s. originalem actualem. et veniale. Secundo ex pre pstantini fuit dispositio preambula. Disposuit enim se ad baptismum per tria. s. p. p. p. r. o. n. e. m. e. ij.

e. ij.